01/25/1995 14:09 935 AMP PAGE 02

1995.1.17

RESPUBLIKA

Redakcijos skiltis

Maskvai vaidenasi Vytauto pulkai «baltomis pėdkelnėmis»

Vargšė Maskva greitai tiknausiai skelbs karo padėtį ir pradės gintis nuo iš visų pusių slenkančių priešų. Tik pagalvokime: iš pietų ją puola Afganistano ir Pakistano remiami mudžachedai, pietvakaruose tuoj karo žygį prieš "maskoliją" paskelbs ukrainiečiai. Vakaruose kirvius galanda kunigaikščio Vytauto ainiai. Kol karas Maskvai oficialiai dar nepaskelbtas, visi jie tobulina kovos meną mažytėje Čečėnijoje, kurią šlovingoji Rusijos kariuomenė seniai būtų užėmusi, jei ne "samdinių profesionalų būriai".

Sakysite – nesąmonė? Tačiau būtent tokį vaizdą Rusijos gyventojams kas dieną piešia jų šalies masinės informacijos priemonės. Tą patį teigia netgi tokie rimti pareigūnai kaip Rusijos Dūmos spikeris I.Rybkinas. Savaitgalį jis visai rimtai ėmėsi aiškinti, kad kariuomenės nesėkmių Čečėnijoje priežastis - nuo moterų snaiperių iš Pabaltijo rankų žūstantys Rusijos karininkai. Šiuos iššaudžius, daliniams imasi vadovauti "vyresnieji seržantai" o padariniai visiems matomi. Grozno šturmas jau trunka ilgiau nei Berlyno operacija Antrojo pasaulinio karo metais. I.Rybkinas įvardijo netgi moterų dalinio pavadinimą "Baltosios pėdkelnės".

Nesiimsime aiškinti, iš kokių šaltinių gerbiamas parlamentaras gavo tokią "strateginę" informaciją. Tikriausiai iš tų pačių, kurie praėjusią savaitę Čečėnijoje "sugavo" neva lietuvių šnipą, iš tikrųjų pasirodžiusį lygiai avantiūristu, lygiai KGB bei jos perėmėjos Rusijoje FSK agentu, prieš pusmetį deportuotu į motinėlę Rusiją, kurios pilietis jis ir yra. Tačiau šis viešai paskelbtas faktas nesutrukdė "objektyvumu" pasižyminčiai informacijos agentūrai ITAR-TASS "patikslinti" informaciją, "sosnovską" paverčiant "sasnausku" ir viską pateikiant kaip "neabejotiną" Lietuvos samdinių buvimo Čečėnijoje įrodymą. Ranka rankon su ITAR-TASS dirba ir pagarsėjęs Ostankino sekmadieninės laidos vedėjas S.Aleksejevas. Vilniaus universiteto rektoriaus laišką su klausimais programai pateikdamas iškart po "informacijos" apie lietuvių samdinius Čečėnijoje.

Dėmesį patraukia tai, kad Rusijos propagandos mitai apie Baltijos valstybes yra aiškiai specializuoti. Estai – "metalų vagys", latviai – "rusakalbių skriaudėjai ir žmogaus teisių pažeidėjai", na, o lietuviai – "smogikai". Bendras baltijiečių įvaizdis – "vagys, skriaudėjai ir žudikai". Ko tada stebėtis, kad Rusijos priešų sąraše Baltijos šalys pirmauja.

Visą šį laiką Lietuvai, kaip "gabiausiam" Rusijos priešui, visą laiką teko didžiausias dėmesys. Istorinių priežasčių galima rasti daug: ir didžiuosius kunigaikščius, kalaviju trankiusius į Maskvos vartus, ir "lenkų lietuvių grobikus", kuriam laikui įsikūrusius Kremliuje, ir "miško brolius", ir Sąjūdį, sugriovusį sovietinę imperiją. Patyrę propagandininkai žino, kad griauti senus įvaizdžius ir kurti naujus netikslinga, mat senasis gali "išdilti", o naujas neįsitvirtinti. O "karingos Lietuvos" ir "lietuvio fašisto" įvaizdis nuo seno įsitvirtinęs ruso sąmonėje.

Kita šiandienės antilietuviškos propagandos priežastis - aiškus Rusijos karinis ir politinis interesas. Lietuva, nepaisant vidinio ir išorinio spaudimo, lig šiol įsigudrina nepasirašyti sutarties dėl Rusijos karinio tranzito. Mūsų parlamentarų pastangomis, tai privačiuose pokalbiuose Vilniuje patvirtino Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos prezidentas M.A.Martinezas, atidėtas beveik garantuotas Rusijos priėmimas į ET narius. Lietuva įvairiose tarptautinėse organizacijose nuolat kelia Kaliningrado srities demilitarizavimo klausimą, akivaizdžiai gadinant Maskvos parlamentarų nuotaiką. O jeigu tikėtume tuo, ką praėjusią savaitę teigė premjeras ir energetikos ministras, Lietuva ketina atsisakyti bendradarbiavimo su Rusijos koncernu "LUKoil" tuo pradedama sprūsti nuo imperinio "naftos kabliuko".

Šiuo požiūriu Rusijos propagandinės kampanijos tikslai gali būti du – dar kartą paspausti Lietuvos vadovus, kartu gadinant mūsų valstybės reputaciją tarptautinėje arenoje. Argi galima samdinius siunčiančią valstybę priimti į NATO? O sugavus "lietuvių šnipą" Čečėnijoje, visai kitaip galima pateikti mūsų parlamentarų pastangas teikti humanitarinę paramą ir tarptautinėse organizacijose kelti masinių žmogaus teisių pažeidimo klausimą. Ukrainos pasieniečiai jau išnaršė pagalbos Čečėnijai siuntinius, vežamus Lietuvos "Gydytojų be sienų", tarp antklodžių ir krosnelių ieškodami ginklų.

Maskvos "karo partijos" eskaluojamas "militaristinės Lietuvos" mitas gali padėti paaiškinti tiek saviems, tiek užsienio parlamentarams, kodėl reikia tiek kariuomenės Kaliningrado srityje. Įsitvirtinęs "grėsmės iš Pabaltijo" įvaizdis ruso sąmonėje leis paaiškinti, kodėl reikia pinigų merdinčiam kariniam-pramoniniam kompleksui. O kada nors prireikus, nereikės, kaip dabar Čečėnijoje, aiškinti, už ką ir su kuo kariauja Rusijos kareiviai Baltijos valstybėse...